

БОЦЯНОВСЬКИЙ Володимир Теофілович (15 (27). 06. 1869, с. Скоморохи Житомир. пов. Волин. губ., нині Житомир. р-ну Житомир. обл. — 16. 07. 1943, Москва) — літературознавець, бібліограф, письменник. Закін. 1-у Житомир. чол. гімназію (1888), навч. у С.-Петербур. істор.-філол. інституті (до 1891). Закін. С.-Петербур. університет (1892). Був вихователем і викл. г-зій. 1896–1906 і 1910–17 служив у Імператор. канцелярії. Після 1917 — на лектор. і викладач. роботі, був співроб. Б-ки АН СРСР. Ще навчаючись у гімназії, почав співпрацювати з губ. г. «Волинь», де опублікував свої перші нариси. У 90-х рр. співпрацював з «Историческим вестником», «Русской стариной», «Библиографом», «Новым словом», «Киевской стариной», редагував низку часописів, друкував нариси й етюди про тогочас. авторів, зокрема В. Короленка. Автор низки істор. праць: «Кто убил царевича Димитрия» // «Истор. вест.», 1891, № 5; «Русские вольнодумцы XIV–XV вв.» // «Новое слово», 1896, № 12; «Исторический очерк деятельности Российского общества Красного Креста» (С.-Петербург, 1896). Один із засн. і перший голова Рос. бібліогр. товариства (1899). Видав критико-біогр. етюди: «М.

Горький» (1901; 1903), «Л. Андреев» (1903), «В. В. Вересаев» (1904; усі — С.-Петербург). Автор п'єс «Суд Пилата» // «Альманах "Уральской жизни"», 1910, № 4; «Натали Пушкина. (Жрица Солнца)» (С.-Петербург, 1912); «Патриарх Никон», «Петр III» (обидві — Петроград, 1923); «Колдун его величества» (поставл. 1925); «Товарищ Пушкин» (поставл. 1929) та ін. У кн. «Русская сатира первой революции 1905–1907» (Ленинград, 1925, співавт.) Б. вмістив відомості про укр. сатир. та гуморист. журнали й російськомовні часописи, що виходили на терені України. Популяризував укр. літ-ру й мистецтво («Очерки по истории украинского театра», 1908, співавт.), досліджував укр.-рос. літ. зв'язки. Опублікував ст. «Шевченко и украинский театр» // «Театр и искусство», 1911, № 9, дослідж. «Шевченко — скульптор» (1939), повість про Т. Шевченка «Петербургские встречи» у кн. «Тарас Шевченко» (Ленинград, 1939, співавт.). Автор краєзнав. праці «Про походження назви "Волинь"». Переклав російською мовою гуморески Остапа Вишні та українською «Ревізора» М. Гоголя, видав книжку перекладів укр. гумористів «Український гумор» (1927).

Основні праці

Публичная библиотека в Житомире (по поводу ее 25-летия). Ж., 1891; Богоискатели. С.-Петербург, 1911; До історії українського театру в Петербурзі за 90-х років 19 в. // Наук. зб. Ленінгр. товариства дослідників укр. історії, письменства та мови. К., 1928; До арешту Т. Г. Шевченка 1859 р. // Там само. 1929.

Рекомендована література

1. Боцяновский В. Ф.: Некролог // Лит-ра и иск-во. 1943, 7 авг.;
2. Костиця М. Ю., Мокрицький Г. П. Президент бібліографів // У просторі і часі: Видатні постаті Житомирщини. Ж., 1995.

Г. П. Мокрицький, М. Ю. Костиця

Бібліографічний опис:

Боцяновський Володимир Теофілович / Г. П. Мокрицький, М. Ю. Костиця // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-37483>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).